

REGULILE DE LA BEIJING CU PRIVIRE LA EVALUAREA DE CĂTRE SERVICIUL DE PROBAȚIUNE A MINORILOR CARE AU SĂVÂRȘIT FAPTE PENALE

Conf. univ. dr. Ana CĂLIN
Masterand Sorina STANCIU
Masterand Emanuela Roxana IORGA
Universitatea „Danubius” din Galați

I. INSTITUȚII IMPLICATE ÎN JUSTIȚIA JUVENILĂ

Instituțiile chemate să asigure administrarea justiției, atunci când se constată o încălcare a legii penale sunt familia, școala, instituțiile de ocrotire a minorilor, poliția, parchetul, instanțele de judecată, precum și instituțiile de executare a pedepselor.

Regulile de la Beijing au deschis calea unei noi înțelegeri și a unui nou tratament juridic al comportamentului infracțional al copiilor și tinerilor la nivel internațional, conduita delincventă fiind considerată mai degrabă un accident, care trebuie înțeles și tratat pe fondul particularității procesului de maturizare. Potrivit Regulilor de la Beijing formele de intervenție și remediile reglementate trebuie să aibă un caracter precumpănitor socio-educational și să fie administrate în comunitate. În aceeași reglementare, în art. 3 al.1 se prevede că: *”în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice ori private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de alte organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate”*.

Referitor la activitatea cu minorii delincvenți, Regulile de la Beijing au susținut necesitatea existenței personalului calificat, profesionist, care să dispună de o instruire specială, coordonarea instituțiilor și folosirea studiilor ca bază pentru programe de dezvoltare, politici de evaluare și luarea de decizii. (regula 12 de la Beijing, Regula 85 a Națiunilor Unite pentru Protecția Copiilor Privati de Libertate). În Directivele pentru Acțiune împotriva Copiilor în Sistemul de Justiție Penală, s-a statuat ideea înființării instanțelor pentru minori și a procedurilor speciale gândite pentru a ține seama de nevoile specifice minorilor. După cum se subliniază în Directive trebuie să se acorde prioritate creării de instituții și de programe care să acorde asistență juridică și de altă natură copiilor, gratuită, dacă este nevoie (directiva nr. 16).¹

Referitor la legislația română, menționăm că în art. 41 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară a fost reglementată judecarea cauzelor cu minori de către tribunale specializate, în cadrul cărora judecătoria sunt desemnați potrivit legii, de către președinții instanțelor sau de președinții de secții, de regulă, la începutul anului judecătoresc, cu avizul colegiului de conducere al instanței, urmărind asigurarea continuității completului.

Conform art. 27 lit. i din Legea pentru organizarea judecătorească, una dintre atribuțiile Ministerului Public este aceea de apărare a drepturilor și intereselor minorilor, atribuție particularizată prin dispoziții speciale prevăzute în Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală și în alte acte normative. Atribuțiile procurorilor în ceea ce privește apărarea drepturilor și intereselor minorilor se exercită prin mijloace judiciare sau complementare activității judiciare, cum sunt acțiunile civile adresate instanțelor judecătorești, participarea la judecarea cauzelor penale și civile în care sunt implicați minori, supravegherea punerii în executare a hotărârilor care se referă la minori, verificarea

¹ *** - Ghid de practici instituționale în instrumentarea cauzelor cu minori, Asociația Alternative Sociale, Iași, 2005, p. 7.

legalității executării măsurilor preventive, educative și de siguranță luate împotriva minorilor. Din păcate, deși procurorul ar trebui să-și exercite rolul său activ în apărarea intereselor minorilor, acesta este doar un simplu acuzator în sala de judecată, indiferent că persoana judecată este minor sau adult.²

Analizând realitățile concrete din sistemul de justiție penală cu privire la cauzele ce vizează minorii, se constată că există anumite disfuncționalități, în ceea ce îi privește pe judecători, dar și pe procurori, având în vedere că, deși legislația actuală reglementează desemnarea judecătorilor care să soluționeze cauze cu minori, nu se prevede necesitatea specializării acestora în această problematică. Aceleași dificultăți le regăsim și în cazul agenților de poliție și al avocaților.

Rolul polițistului în instrumentarea dosarului cu minori constă în efectuarea actelor premergătoare, identificarea făptuitorului și efectuarea anumitor acte procedurale solicitate de procuror. În realizarea acestor activități, polițiștii iau contact cu minorii infractori, lucrul cu aceștia presupunând anumite particularități, ceea ce necesită specializarea lor. O activitate importantă a polițiștilor, pe care se pune accent în ultima perioadă de timp, este cea de prevenire a infracționalității, activitate realizată prin contactele cu școala, familia, alte colectivități, prin programe de informare realizate organizat în colaborare cu alte instituții civile.

Un rol important în sistemul justiției juvenile îl ocupă apărătorul minorului care a intrat în conflict cu legea penală, pentru care asistența juridică este obligatorie, însă dispozițiile legale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei de avocat nu prevăd o specializare a avocaților în asistența juridică și reprezentarea minorilor, aceștia fiind desemnați din oficiu de către instanță sau aleși de către părinții minorului care a săvârșit o faptă penală, iar numărul mare de cazuri pe care le au avocații poate afecta procesul de justiție pentru un minor.

În vederea depășirii acestor dificultăți, personalul din cadrul instituțiilor care lucrează cu minorul delinvent participă la cursuri de formare profesională organizate în conformitate cu strategia de reformă a sistemului judiciar.

Centrele de reeducare sunt instituții de stat specializate în care se execută măsura educativă dispusă de instanța de judecată în sarcina minorilor infractori, și care reprezintă cadrul organizat unde se desfășoară un ansamblu de măsuri și activități menite să restructureze atitudinile și comportamentele lor. Penitenciarele pentru minori sunt instituțiile în care minorii execută pedeapsa închisorii. Și aici activitatea personalului vizează reeducarea, calificarea/recalificarea profesională a minorului, în vederea resocializării și reintegrării lui sociale. Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, care potrivit Legii nr. 272/2004 au atribuții în privința minorilor care au săvârșit infracțiuni, dar care nu răspund penal deoarece nu au împlinit vârsta de 14 ani. O importanță din ce în ce mai mare o au și organizațiile neguvernamentale, care prin proiectele inițiate și programele derulate contribuie la familiarizarea minorilor cu noțiuni privind regimul juridic aplicabil acestei categorii de vârstă, la dezvoltarea unor deprinderi și abilități sociale, la corectarea conduitei și la conștientizarea de către minorii delinvenți a importanței respectării legilor și a normelor de conviețuire socială.

II.ROLUL SERVICIULUI DE PROBAȚIUNE

Evaluarea minorilor infractori are câteva caracteristici aparte datorită particularităților de dezvoltare cognitivă și socială ale acestora³. Un rol aparte revine astfel serviciilor de probațiune, care au ca atribuție întocmirea referatului de evaluare pentru minorul care a comis infracțiuni și care răspunde penal. Prin intermediul acestui act se relevă resursele interne și externe care au determinat minorul să săvârșească infracțiunea.

Adolescentul este copilul-adult ce caută senzații și emoții puternice. El încearcă să depășească limitele impuse de adulți, adesea tocmai din dorința de a nu se supune lor, căci ideea lor e să trăiască cât mai diferit și mai presus de ceilalți. Experiența proprie este dovada cea mai puternică și mai

² *** - *Dezvoltarea măsurilor alternative la detenție pentru minori în România*, Penal Reform Internațional, București, p. 18.

³ Ministerul Justiției, Direcția de Reintegrare Socială și Supraveghere, *Manual de practică în domeniul reintegrării sociale și supravegherii*, anul III, nr. 9/2004, București, Editura Oscar Print, 2004, pp. 18 – 19.

convingătoare, care ține loc de întrebările fără răspuns la care adulții, în general, nu se obosesc să caute soluții. Adolescentul simte însă și dorința de a se retrage în sine, moment care presupune lupta dintre diferitele emoții ce-l încearcă și care contribuie la conturarea modului de a gândi și acționa.

La analiza conduitei minorului, se evaluează și condițiile socio-familiale în care acest evaluat și care au avut impact asupra dezvoltării sale morale. Este cert lucrul că activitatea de socializare a copilului începe în familie, dezvoltându-se apoi în funcție de relațiile pe care acesta le va avea cu mama, tata, frații sau surorile. În cazul minorilor delincvenți se identifică anumite deficite de climat familial și de structură familială. Prin tonalitatea și atmosfera sa afectivă, prin dimensiunea sa culturală și gradul ei de integrare socială, familia constituie un mediu educativ determinant. Orice dezacorduri și tensiuni existente în mediul familial vor genera în conștiința copilului îndoieli, reticențe sau reacții neadaptative, afectând în mare măsură procesul său de maturizare psihologică și psihosocială.

De aceea, totalitatea manifestărilor comportamentale ale adolescenților depinde în mare măsură de integritatea funcționalității familiei. Absența realizării funcțiilor principale ale familiei determină apariția unor tendințe neconforme cu normele de conduită valorizate pozitiv de societate. Diferențele înregistrate în comportamentul moral și valorile morale ale tinerilor de aceeași vârstă se explică, adeseori, prin diferențele înregistrate în practicile părinților în materie de educație.

Situația materială a familiei poate condiționa apariția unor tensiuni între părinți, pe de o parte, și între părinți și copii pe de altă parte, datorită fie unui spațiu locativ limitat, fie a unei administrări defectuoase a bugetului sau a unor condiții igienice de trai necorespunzătoare. Asistăm însă și la manifestări infracționale ale minorilor care provin din familii prospere, cauza identificată în cazul lor fiind supradimensionarea trebuințelor, pretențiilor și necesităților.

Înconjurarea cu semenii este o nevoie naturală, care apare încă de la o vârstă fragedă. Adolescenții stabilesc o serie de relații prin intermediul cărora se integrează în anumite grupuri de referință (grup de joacă, de prieteni, asociații de tineri), deoarece aceștia împărtășesc aceleași idealuri, îi preocupă aceleași probleme, au interese și trebuințe ideatice. Pentru că aceste nevoi nu și le pot satisface în cadrul familiei sau școlii, adolescenții se refugiază în grupul de prieteni.

În grupul de referință adolescentul își găsește identitatea, acest grup permițându-i afirmarea de sine. Cele mai multe grupuri de referință au o influență benefică asupra individului, asupra structurii lui de personalitate, dezvoltându-i anumite trăsături și caracteristici cum ar fi: cinstea, loialitatea, prietenia. Există însă și grupuri a căror influență are ca repercusiune socializarea negativă a adolescenților. Acestea sunt așa-numitele grupuri „stradale” sau găști, formate din indivizi cu conduite delincvenționale, care reușesc să-i antreneze pe adolescenții vulnerabili în diferite acte și fapte deviate și delincvente.⁴

Școala este un micromediu socializator de importanță esențială în formarea personalității copilului. Concomitent, școala reprezintă pentru minor și primul mediu exterior care îl obligă să se adapteze unor reguli de conduită în cadrul cărora sancțiunile sunt aplicate de o altă autoritate decât familia. Este momentul în care eventualele carențe afective sau de educație în familie se fac simțite și pot foarte ușor provoca eșecul școlar..

Printre factorii macrosociali care favorizează fenomenul delincvenței un rol important îi revine și mediului urban. Urbanizarea și industrializarea a condus progresiv la un declin al mecanismelor tradiționale de control social asupra comportamentului tinerilor. Asimilarea unor noi exigențe normative a generat o contradicție fundamentală între identitatea culturală moștenită prin socializarea tradițională și valorile spirituale ale noului mod de viață urban. Aceste contradicții au generat multiple comportamente hibride, aculturale și deviate, favorizând apariția unor multiple manifestări cu caracter antisocial.⁵

Evaluarea minorului infractor, realizată prin intermediul referatului de evaluare, ajută astfel la înțelegerea personalității acestuia, la identificarea factorilor care au favorizat comiterea infracțiunii, și, ulterior, ajută instanța de judecată la individualizarea pedepsei.

Regulamentul de aplicare a dispozițiilor O.G. nr. 92/2000 reglementează în detaliu structura și datele pe care trebuie să le cuprindă referatul de evaluare.

⁴C. Ciomei-Donighian - *Probleme ale minimizării delincvenței juvenile: aspecte sociale*, www.cnaa.acad.md.

⁵E. Stănișor- *Delincvența juvenilă*, București, Editura Oscar Print, 2003, p. 64.

Potrivit modificărilor de dată recentă, conținute de O.U.G. nr. 31/2008 „În cauzele cu învinuiri sau inculpați minori, procurorul care supraveghează sau, după caz, efectuează urmărirea penală poate să solicite, atunci când consideră necesar, efectuarea referatului de evaluare de către serviciul de probațiune de pe lângă tribunalul în a cărui circumscripție teritorială își are locuința minorul, potrivit legii. În cauzele cu inculpați minori, instanța de judecată are obligația să dispună efectuarea referatului de evaluare de către serviciul de probațiune de pe lângă tribunalul în a cărui circumscripție își are locuința minorul, potrivit legii, cu excepția cazului în care efectuarea referatului de evaluare a fost solicitată în cursul urmăririi penale, potrivit dispozițiilor alin. 1, situație în care dispunerea referatului de către instanță este facultativă.

Referatul este un document scris, cu caracter consultativ și de orientare, având rolul de a oferi instanței de judecată date privind persoana inculpatului sau, după caz, persoanele aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, nivelul instrucției școlare, comportamentul, factorii care influențează sau pot influența conduita generală, precum și perspectivele reintegrării sociale

Sursele de informații care au fost utilizate la întocmirea referatului se referă la persoanele cu care au avut loc întrevederi și eventualele documente consultate. De asemenea, se precizează numărul de întrevederi avute și, după caz, refuzul de cooperare sau eventualele îndoieli privind acuratețea informațiilor, prezentate motivat, precum și sursele de informații la care nu a fost posibil accesul.

Atunci când consideră necesar, consilierul de probațiune include în referatul de evaluare date privind starea fizică și mintală, precum și dezvoltarea intelectuală și morală a persoanei, date furnizate de specialiști desemnați în acest scop.

În cazul persoanelor aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, datele privind persoana acestora se referă la mediul familial și social, la modul în care părinții, cel care l-a adoptat sau tutorele își îndeplinesc obligațiile ce le revin, precum și, după caz, modul de colaborare dintre serviciul de probațiune și persoana sau instituția legal însărcinată cu supravegherea minorului sau cu instituția publică la care minorul execută obligația prevăzută la art. 103 alin. 3 lit. c din Codul penal, la evoluția persoanei din punct de vedere educațional și profesional, comportamentul pe perioada supravegherii, precum și modul în care a executat obligațiile stabilite de instanța de judecată.

Factorii care influențează sau pot influența conduita generală a persoanei pentru care a fost solicitat referatul se referă la factorii de natură să inhibe dezvoltarea comportamentului infracțional, precum și la factorii de natură să accentueze dezvoltarea acestuia.

În cazul persoanelor supravegheate, acest capitol cuprinde și referiri privind riscul de săvârșire din nou a unor infracțiuni și riscul pentru siguranța publică, precum și riscul de sinucidere sau de autovătămare.

Referatul de evaluare, fără a fi considerat mijloc de probă, contribuie la individualizarea judiciară a pedepsei și oferă soluții de natură psihosocială în vederea reintegrării în societate a persoanei care a comis infracțiunea, în funcție de particularitățile acesteia.

SURSELE DE INFORMAȚII, rezultat dintr-un caz concret al serviciului de probațiune

- F.A.I., inculpat - o întrevedere la sediul Primăriei Ț.;
- P. D., fostul asistent maternal al învinuitului-1 întrevedere la domiciliu;
- I. L., fosta vecină a învinuitului-1 întrevedere la domiciliu;
- M. M., persoană la care a locuit învinuitul-1 întrevedere la domiciliu;
- agent de poliție C. F. - Poliția Ț. - două convorbiri telefonice;
- asistent social N. L. - Primăria Ț. - o convorbire telefonică;
- primar Ț. I - Primăria Ț. - o convorbire telefonică;

Documente consultate: - dosarul penal nr. al Tribunalului Galați; referatele de evaluare realizate de către Serviciul de Probațiune Galați pentru minor, în alte cauze penale.

III. DATE PRIVIND PERSOANA MINORULUI

F.A.I., în vârstă de 17 ani, este fiul lui – V. și F. F. Minorul mai are frați, care provin din diferite relații ale mamei, dar pe care nu îi cunoaște, singurul pe care îl știe fiind F.G., frate rezultat dintr-o relație nelegalizată a mamei cu un locuitor al comunei Ț., copil care se află în întreținerea tatălui său.

Inculpatul nu își cunoaște părinții, deoarece de la vârsta de 3 ani a fost lăsat în îngrijirea doamnei P.D.. Din informațiile obținute a rezultat că părinții minorului au locuit o perioadă în

comuna Ț., unde desfășurau activități lucrative în gospodăriile sătenilor, pentru a obține resursele materiale necesare acoperirii nevoilor de bază, printre acestea regăsindu-se și gospodăria familiei P. Confrunțați cu probleme financiare și locative, având în vedere că nu dispuneau de venituri stabile, aveau copii mici în întreținere și nu aveau o locuință proprie, membrii familiei minorului au beneficiat de sprijin din partea soților P. Aceștia din urmă s-au atașat afectiv de minor, relația lor fiind asemenea celei dintre bunici-nepoți, familia P. neavând descendenți. La un moment dat, familia minorului a părăsit comuna Ț., luându-l și pe acesta. Aflând că doamna P.D. era afectată de lipsa minorului, dar și pentru că părinții nu-i puteau asigura întreținerea, mama a revenit în localitate la o lună de zile și l-a lăsat pe F.A.I. în îngrijirea familiei P.

Ulterior legăturile părinților cu inculpatul au fost întrerupte, fapt pentru care P.D. a solicitat plasamentul minorului. Prin Hotărârea x/1997 a Comisiei pentru protecția copilului P. D. a devenit asistentul lui maternal. Din informațiile obținute a rezultat că, pe parcursul evoluției inculpatului, atitudinea doamnei P. față de creșterea și educarea lui F.A.I. a cunoscut modificări, în perioada copilăriei manifestând mai mult interes față de el, spre deosebire de cel avut în perioada pubertății. Din informațiile furnizate de către sursele intervievate a rezultat că P.D. nu a mai fost preocupată de întreținerea și supravegherea minorului, lăsându-i libertate de mișcare și decizie tocmai în perioada în care acesta avea nevoie de ghidaj pro-social. Vârsta înaintată a asistentului maternal - în prezent are 76 de ani, interesul minim manifestat față de acesta, dar și transformările specifice adolescenței au afectat comunicarea dintre cei doi. Inculpatul a luat contact cu persoane de diferite vârste, printre care se regăseau și persoane cu probleme de natură penală, și a ajuns să-și petreacă mult timp în compania lor, însușindu-și totodată deprinderi specifice subculturilor delincvente - consum de alcool, săvârșire de fapte penale, practicarea unor jocuri de noroc.

Nemulțumită de conduita minorului, asistentul maternal a solicitat în lunile aprilie și octombrie 2006 încetarea plasamentului lui F.A.I. Din luna decembrie 2006, minorul a fost nevoit să plece din locuința doamnei P.D., ca urmare a solicitării acesteia.

Inculpatul s-a mutat la doamna M. M., care a manifestat intenția de a-l lua în plasament, unde a locuit până la începutul lunii iunie 2007. În schimbul adăpostului oferit, minorul o ajuta la treburile din gospodărie, soțul doamnei M. fiind plecat din țară. Din datele furnizate de către M. M. a reieșit că nu a întâmpinat probleme cu minorul, acesta promovând un comportament civilizată în relația cu ea și fiica ei și respectând regulile impuse. Plecarea inculpatului din cadrul acestei familii s-a datorat faptului că M. M. l-a suspectat de sustragerea unor bunuri.

În perioada iunie - august 2007 F.A.I. a locuit în comuna Ț., la un prieten - P. F. Nici aici minorul nu a beneficiat de un climat propice dezvoltării sale sociale și morale, având în vedere faptul că nu dispunea de resursele materiale necesare acoperirii nevoilor de bază, iar tatăl prietenului său este cunoscut ca fiind consumator de alcool și manifestă o conduită necorespunzătoare în comunitate. De la sfârșitul lunii august 2007, minorul locuiește împreună cu prietenul său P. F. într-o cameră ce aparține Consiliului Local Ț., situația aceasta fiind determinată de faptul că inculpatul nu beneficiază de sprijinul unui asistent maternal. Din discuțiile avute cu reprezentanții autorității locale a reieșit că F.A.I. „nu are rude în comună și, ca urmare a faptelor săvârșite, nimeni nu ar dori acest lucru”. Minorul primește susținere materială din partea personalului din cadrul Primăriei Ț.. Banii de buzunar ai inculpatului sunt asigurați și din muncile pe care le prestează pe raza comunei.

La nivelul comunității este cunoscută situația minorului, precum și abaterile din comportamentul lui, faptele comise constând în sustragerea de bunuri de pe proprietățile consătenilor. Vecinii intervievați au plasat responsabilitatea acestei conduite în sarcina doamnei P.D., despre care au afirmat că nu a întreprins demersurile necesare educării minorului și nici chiar pe cele întreținerii lui.

Din discuția avută cu autoritățile locale a reieșit că s-au făcut demersuri pentru a corecta conduita minorului - s-a consultat un psiholog din cadrul D.G.A.S.P.D.C. Galați. În vederea reabilitării comportamentale a minorului, i s-a acordat posibilitatea de a locui într-o cameră ce aparține Primăriei Ț., urmând a se face demersuri pentru reînscrierea lui în procesul instructiv-educativ.

Inculpatul a declarat că nu are probleme de sănătate fizică sau psihică. Minorul are un nivel intelectual limitat, pe fondul abandonului școlar înregistrat, acesta prezentând însă posibilități de asimilare a cunoștințelor. Din discuția avută cu inculpatul a reieșit că face conexiuni între faptele pe

care le săvârșește și consecințele acestora. Analizând condițiile în care a crescut și s-a dezvoltat, precum și faptul că a fost lipsit de afecțiunea parentală, apreciem că minorul are un sistem social slab conturat datorită unei asimilări insuficiente a normelor mediului socio-cultural.

F.A. I. a urmat doar 3 clase la Școala Ț.. Acesta a declarat că știe să scrie și să citească. Lipsit de susținere din partea asistentului maternal și pe fondul unui interes minim față de pregătirea școlară, minorul a abandonat cursurile școlare. După renunțarea la procesul educativ, inculpatul a desfășurat diferite activități lucrative în gospodăriile consătenilor, pentru a obține propriile venituri. Membrii comunității l-au caracterizat pe minor ca fiind „o persoană harnică, căruia îi place să muncească”.

De când locuiește în spațiul Primăriei Ț., inculpatul prestează munci de îngrijire în cadrul acestei instituții și activități lucrative pe raza comunei, fiind remunerat cu circa 25 lei/ zi.

În interviurile realizate cu prilejul evaluării sale, minorul a manifestat dorința de a munci și de a avea o familie.

F.A.I. a recunoscut doar comiterea faptelor din datele de 30.09.2006 și 23.10.2006. Acesta a motivat săvârșirea infracțiunilor prin prisma problemelor de natură materială și emoțională cu care se confrunta .

Analizând comportamentul minorului, apreciem că factorii care au favorizat comiterea faptelor sunt: lipsa de supraveghere în condițiile în care asistentul maternal nu mai exercita control asupra preocupărilor minorului, asocierea cu persoane cu conduite infracționale și însușirea unor deprinderi deviante, precum și insuficiența resurselor materiale care au determinat identificarea unor modalități ilicite de obținere a veniturilor.

Inculpatul nu se află la primul contact cu legea penală. Prin S.P. nr. XX/2006 a Judecătoriei Tecuci, a fost condamnat la 1 an și 6 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sub supraveghere pe durata termenului de încercare de 2 ani și 6 luni, pentru comiterea unor infracțiuni de furt, fapte comise anterior celei din prezenta cauză. Minorul mai are calitatea de învinuit în dosarele penale nr. ZZ/P/2007, YY/P/2006 ale Poliției Ț., fiind acuzat de comiterea de infracțiuni de furt, fapte comise ulterior celei din prezenta cauză.

Analizând comportamentul infracțional al minorului, am constatat existența unor similarități: sunt infracțiuni de natură patrimonială ce au constat în sustragerea de bunuri sau valori de pe proprietățile unor consăteni.

Înainte de comiterea faptelor din prezenta cauză, au fost semnalate abateri în comportamentul minorului, care s-au reflectat în situația lui școlară, în manifestările sale cu caracter deviant, precum și în preocupările avute. Lipsit de un suport efectiv din partea asistentului maternal, inculpatul a abandonat cursurile școlare de la o vârstă fragedă. Deși a renunțat la procesul instructiv-educativ, minorul a identificat modalități pozitive de petrecere a timpului - realiza diferite lucrări în gospodăria asistentului maternal, presta activități lucrative în comunitate. Abaterile lui comportamentale au debutat odată cu pubertatea, când și-a dorit mai multă libertate de mișcare și a realizat că modul în care era îngrijit de către doamna P.D. nu era unul corespunzător. Treptat, neînțelegerile dintre cei doi s-au acutizat, minorul refuzând să se mai supună autorității asistentului maternal, ca o reacție la dorința acesteia de a nu-l mai îngriji. Pentru a-și procura resursele materiale necesare traiului, inculpatul a comis mai multe infracțiuni de furt în perioada anilor 2005-2007, pentru care a fost condamnat sau care se află în curs de cercetare. F.A.I. a dezvoltat relații de prietenie cu persoane din localitate, cunoscute ca având conduite deviante, și a fost atras de stilul lor de viață. În compania lor, minorul a început să lipsească nopțile de la domiciliu, să frecventeze locuri de distracție, să consume băuturi alcoolice și să practice jocuri de noroc. Inculpatul a ajuns să valorizeze mijloacele ilicite de obținere a veniturilor și să comită infracțiuni.

S-au remarcat unele modificări în conduita lui F.A.I. în perioada în care s-a aflat în îngrijirea familiei M., când a promovat o atitudine pozitivă față de regulile impuse și a redus contactul cu vechiul anturaj. Referitor la fapta de care este suspectat de M.M., minorul a susținut că bunul dispărut, cât și banii, au fost găsiți de către proprietar. După ce a fost nevoit să părăsească locuința familiei M., minorul a locuit o perioadă de timp la familia prietenului său. Lipsit de control și de condiții decente de viață, inculpatul a reiterat conduita delincvențională, săvârșind alte fapte cu caracter penal, în pofida contactului avut cu autoritățile statului.

Din informațiile furnizate de către reprezentanții autorităților locale a reieșit că, de când minorul locuiește în spațiul acordat de Primăria Ț., nu a mai creat probleme de conduită și se implică în activități cu caracter lucrativ.

PERSPECTIVELE DE REINTEGRARE ÎN SOCIETATE

Analizând datele prezentate, apreciem că manifestările negative ale minorului F.A.I. au fost semnalate în special în perioada adolescenței. Lipsit de un climat familial favorabil conturării personalității sale, confruntat cu probleme de ordin emoțional și material, inculpatul a luat contact cu persoane cu tendințe antisociale și pe fondul invulnerabilității sale și a curențelor legislative, educaționale și morale a fost atras de stilul de viață al acestora, pe care și l-a însușit. În perioada în care minorul a beneficiat de îngrijire din partea familiei Micu, dar și în această perioadă în care beneficiază de suport din partea comunității, conduita lui s-a îmbunătățit, ceea ce demonstrează că acesta resimte nevoia unei familii care să-i asigure stabilitate emoțională și materială și care îl poate motiva în corectarea conduitei. Reinsertia socială a lui F.A.I. se poate realiza și prin implicarea în activități cu caracter constructiv care să-l responsabilizeze.

Ca soluții pentru reducerea fenomenului delincvenței juvenile se identifică o triplă perspectivă de intervenție: la nivel individual, la nivel local (grupul familial sau grupul de apartenență) și la nivel global sau al mediului social, care să conducă la consolidarea rolului familiei, școlii și comunității.

Bibliografie:

- Banciu, D., Rădulescu, S. M., Teodorescu, V. - *Tendențe actuale ale crimei și criminalității în România*, București, Editura Lumina Lex, 2002;
- Ciornei-Donighian, C. - *Probleme ale minimizării delincvenței juvenile: aspecte sociale*, www.cnaa.acad.md;
- Pitulescu, I. - *Criminalitatea juvenilă*, București, Editura Național, 2000;
- Stănișor, E. - *Delincvența juvenilă*, București, Editura Oscar Print, 2003;
- *** *Ghid de practici instituționale în instrumentarea cauzelor cu minori*, Asociația Altenative Sociale, Iași, 2005;
- *** - *Dezvoltarea măsurilor alternative la detenție pentru minori în România*, Penal Reform Internațional, București, 2002;
- *** *Manual de practică în domeniul reintegrării sociale și supravegherii*, anul III, nr. 9/2004, Editura Oscar Print, București, 2004;
- *** *Codul penal din 1997, cu modificările și completările ulterioare*;
- *** *Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare*;
- *** *Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal* – publicată în Monitorul Oficial al României nr. 627 din 20 iulie 2006;
- *** *Legea 304/2004 privind organizarea judiciară* - publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 29.06.2004;
- *** *Ordonanța Guvernului nr. 92/2000 privind organizarea și funcționarea serviciilor de reintegrare socială a infractorilor și de supraveghere a executării sancțiunilor neprivative de libertate*, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 423 din 01.09.2000, aprobată cu modificări prin Legea 129/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 20.03.2002;
- *** *Hotărârea Guvernului nr. 1239/2000 privind aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 92/2000* - publicată în Monitorul Oficial al României nr. 651 din 13.12.2000.